

Voorstel voor de Raad

Datum raadsvergadering : 22 november 2023
Agendapuntnummer :
Besluitnummer :
Portefeuillehouder : Burgemeester Inge Nieuwenhuizen

Aan de gemeenteraad

Onderwerp:

Preventie- en Handhavingsplan alcohol en drugs 2024-2027.

Samenvatting:

Voor u ligt het Preventie- en Handhavingsplan alcohol en drugs (PHP). Het PHP bevat de hoofdzaken van het beleid betreffende de preventie van alcohol- en drugsgebruik, met name onder jongeren en de handhaving van de Alcohol- en Opiumwet.

Het hebben van een vierjarig PHP is verplicht op basis van artikel 43A van de Alcoholwet. De looptijd van het huidige (tweede) PHP is verstreken (2018-2022). Het nieuwe plan had naadloos moeten aansluiten op het vorige. Door omstandigheden is dit niet gerealiseerd.

De raad van De Wolden heeft november 2022 aangegeven het beleid t.a.v. drugsgebruik en drugshandel te willen integreren in het PHP 2024-2027. Deze is opgenomen.

Fase van besluitvorming:

Besluitvormend

Ontwerpbesluit:

1. Het Preventie- en Handhavingsplan alcohol en drugs 2024-2027 vast te stellen

Inleiding en aanleiding:

Inleiding

De Alcoholwet valt onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en is daarmee primair een gezondheidswet. Het toezicht op de naleving van de Alcoholwet is sinds 2013 decentraal belegd en daarmee de verantwoordelijkheid van de gemeente geworden.

Nota Volksgezondheid De Wolden 2022-2025:

Er wordt sterker ingezet op positieve gezondheid, gezond opgroeien, gezond ouder worden en op een gezondere leefomgeving. Het voeren van beleid gericht op alcohol- en drugspreventie past binnen dit bestuurlijk voornemen.

Cijfers laten zien dat jongeren, ondanks een daling in de periode 2003-2015, nog veel alcohol drinken. In De Wolden drinken jongeren zelfs meer dan gemiddeld en al op jongere leeftijd. De omgeving van de jongeren corrigeert dit weinig, het hoort er eenmaal bij, het is cultuur.

Het gebruik van vooral alcohol is schadelijk; fysiek, mentaal en maatschappelijk (verslaving, studie- en werkverzuim, uitgaansgeweld, verkeersslachtoffers). Er is ook geen veilige ondergrens voor het gebruik van alcohol. Het streven van de gemeente dat haar jonge inwoners gezond, veilig en kansrijk kunnen opgroeien vraagt dan ook om een verandering in gedrag t.o.v. alcoholgebruik; het is vanzelfsprekend dat je geen alcohol drinkt onder de 18 jaar. Vooral volwassenen, de omgeving van jongeren,

moeten dit uitdragen. Dat heeft de meeste invloed op het drinkgedrag van jongeren. We beseffen dat deze cultuuromslag tijd vraagt en een brede inzet.

Een gelijke boodschap dient te worden uitgedragen voor wat betreft drugsgebruik op jonge leeftijd. Het gebruik van drugs is schadelijk.

De cijfers laten zien dat het drugsgebruik onder jongeren –18 jaar, in De Wolden gering is.

Echter n.a.v. signalen over relatief veel drugsgebruik in De Wolden, zal er nader onderzoek plaatsvinden. Dit middels een rioolwater analyse.

Alcohol- en drugsgebruik (middelen gebruik) kunnen een maatschappelijk ontwrichtend effect hebben. Het is van belang uiterst waakzaam te zijn voor die effecten.

Aanleiding

De vorige PHP periode is verstreken. De vorige PHP periode is ondertussen geëvalueerd en dit heeft geresulteerd in deze vervolgaanpak. Dit in overleg met: bestuurders; de GGD; Verslavingszorg Noord Nederland; SWW-jongerenwerk; medewerkers handhaving en toezicht, openbare orde en veiligheid, gezondheid. Er is ook met jongeren, keet-jongeren en ouders gesproken over alcoholgebruik in De Wolden.

Visie PHP

Deze is ongewijzigd. Het huidige beleid wordt voortgezet.

Het PHP is een integrale beleidsvisie. Dat impliceert dat meerdere afdelingen binnen de gemeente - en dus ook meerdere type maatregelen - worden ingezet bij de aanpak van de alcohol- en drugsproblematiek. De aanpak is gefundeerd op drie beleidspijlers, te weten: educatie, regelgeving en handhaving. Deze drie pijlers zijn even belangrijk, want regelgeving zonder handhaving heeft geen effect. En bewustwording zorgt voor draagvlak t.a.v. regels en handhaving. Andersom heeft aandacht voor educatie geen zin zonder regels en handhaving.

Ambitie

Deze is en blijft ongewijzigd. Wat we willen bereiken met de Woldense aanpak is de realisatie van een gedragsverandering: jongeren, ouders en volwassenen vinden het vanzelfsprekend dat je geen alcohol drinkt onder de 18 jaar en daar boven met mate. Extra, voor drugs betekent de Woldense aanpak dat iedereen het vanzelfsprekend vindt dat je geen drugs gebruikt.

De verantwoordelijkheid voor alcoholmatiging en drugsgebruik ligt primair bij jongeren, hun ouders en volwassenen zelf.

In het meest ideale geval heeft de gemeente daarbij alleen een regisserende en faciliterende rol maar wél met een eenduidige strikte handhaving.

De doelstelling alcohol is wel bijgesteld: afname alcoholgebruik onder de 18 jaar naar het algemeen landelijk niveau.

Hoe gaan we het aanpakken?

Jaarlijks wordt er een risicoanalyse gemaakt. De gemeente kan vervolgens inzetten op plaatsen waar de grootste gezondheids- en/of veiligheidswinst kan worden behaald, de interventiestrategie. Een interventiestrategie/ aanpak gebaseerd op de drie pijlers educatie en communicatie, regelgeving en handhaving.

Dit onder aansturing van een ambtelijk coördinator.

Het betreft hier een aanpak in concept. Dat wil zeggen dat ingrediënten worden genoemd voor een aanpak betreffende bewustwording, regelgeving en handhaving. De aanpak zal altijd in overleg/ dialoog met de verschillende afdelingen, deskundigen, groepen worden opgesteld.

N.a.v. de raadsnotie Rioolwateranalyse 2 november 2023 zal er binnen de gemeente De Wolden onderzoek worden gedaan naar drugsgebruik/ drugsdumping door middel

van een rioolwateranalyse. Dit om meer zicht te krijgen op de mate van drugsgebruik. Op basis van de uitkomsten van het onderzoek wordt de aanpak aangevuld.

De belangrijkste speerpunten in dit concept plan zijn het voorkomen van rijden onder invloed en de inzet van het IJslandse preventiemodel/ OKO voor De Wolden.

Wat is anders/toegevoegd t.a.v. het vorige PHP

a. Educatie en bewustwording

- Een voorlichting- en bewustwordingsprogramma voor barvrijwilligers/ medewerkers van sportkantines en sporthallen.
Dit kan worden uitgebreid naar vrijwilligers van evenementenorganisaties.
- Stimuleren van scholen en ouders om deel te nemen aan het middelenpreventieprogramma 'Helder op school'.
- Samenwerking met VO-MBO scholen welke voorlichtingsprogramma's aanbieden aan leerlingen uit De Wolden.
- Alcoholopvoeding voor ouders. Aanbod van adviezen in samenwerking met preventieprofessionals.
- Uitgaansopvoeding. Ouders worden via verschillende kanalen (GGD, VNN, CJG) voorgelicht.
- Publiekscommunicatie. We sluiten aan bij publiekscampagnes in overleg met de samenwerkingspartners.
- Educatie voor jongeren door peer-groups (jongeren) of rolmodellen.
- BOB-activiteiten voor keten en bij evenementen.
- Voorlichting over gevolgen van onder invloed zijn in het verkeer voor keten, rond evenementen en daadwerkelijke verkeerscontroles.
- Inzetten van het IJslandse model/ Opgroeien in een kansrijke omgeving (OKO). We bouwen dat om naar een Woldens model. We gaan daarvoor het gesprek aan met verschillende doelgroepen en stellen daarna een plan van aanpak (jaarplannen) op. De gesprekken kunnen daarbij al een eerste stap naar bewustwording zijn. Deze aanpak valt onder de bevoegdheid van het college waarbij we uw raad informeren over voortgang en resultaten.

b. Regelgeving

- Het voornemen is om 'het beperken van happy hours' op te nemen in de APV.
- Toegevoegd: huisregels t.a.v. drugs bij evenementen.

c. Handhaving

- Bij evenementen zijn de regels t.a.v. 'onder invloed' zijn uitgebreid met drugs.
- Toegevoegd: beleid t.a.v. handhaving drugs tijdens een evenement.
- Het voornemen is om de bevoegdheid beperking alcoholverkoop in alcoholoverlastgebied, op te nemen in de APV.
- Toegevoegde handhavingsprioriteiten:
 - Wederverstrekking van alcohol door volwassenen aan -18 jarigen.
 - Voorkomen van blurring (combinatie van een bedrijf met horeca).
 - Deelname aan het verkeer onder invloed van alcohol en/of drugs (extra controles).
- Toegevoegd bij de Sanctiestrategie (afhandeling bij geconstateerde overtredingen leeftijdsgrens en dronkenschap).
 - Mogelijkheid tot beëindigen subsidie als er sprake is van subsidierelatie.
 - Jongerenketen, gesprek n.a.v. drankgebruik -18 jarigen.

Problemen of vraagstukken:

- Na het verstrijken van de looptijd van het tweede PHP (2018-2022), moet een derde PHP worden vastgesteld. Dit plan is verplicht op basis van artikel 43A van de Alcoholwet.
- Jongeren in de gemeente De Wolden drinken altijd nog te veel en op te jonge leeftijd. Ouders geven vaak niet het goede voorbeeld.
- Er zijn signalen dat drugsgebruik onder jongeren en jongvolwassenen toeneemt.

Ontwerpbesluit: toelichting en argumentatie:

In het PHP wordt voor de periode 2024-2027 planmatig aangegeven hoe invulling wordt gegeven aan de aanpak alcohol- en drugsmatiging in de gemeente De Wolden. Dit is een dynamisch plan waarin activiteiten, op basis van een risicoanalyse, halfjaarlijks worden ingevuld in overleg met professionele partners.

Alternatief beleid:

Geen PHP, PHP alcohol is echter wettelijk verplicht.
Geen drugs in het PHP. De raad wil drugs opgenomen zien in het PHP.

Financiële effecten:

Uitvoering vindt plaats binnen de bestaande middelen.
Activiteiten zijn mogelijk vanuit De Wolden positief gezond en het lopende project Kansrijke Start.

Personele effecten:

Binnen de bestaande formatie wordt een ambtelijk coördinator PHP aangewezen.

Juridische effecten:

Sanctiestrategie, deze dient na vaststelling te worden gepubliceerd.

**Participatie- en communicatieparagraaf:
(in te vullen aan de hand van de menukaart)**

Bij zowel educatie, regelgeving als handhaving speelt communicatie/voorlichting een belangrijke rol. Daarom wordt ter ondersteuning van de doelen uit het PHP een communicatiestrategie ontwikkeld. Vanuit die strategie ontwikkelen we de nodige communicatieacties.

Fatale termijnen:

Ingaan PHP, 2024.

Aanpak en uitvoering:

Volgens PHP.

Bijlagen:

- Preventie- en Handhavingsplan alcohol en drugs 2024-2027 gemeente De Wolden
- Bijlage: Drugs in het Preventie- en Handhavingsplan gemeente De Wolden 2024-2027
- Bijlages Preventie- en Handhavingsplan 2024-2027. Bijlage I. t/m VIII.

Zuidwolde, Klik hier om de datum in te voeren
Burgemeester en wethouders van De Wolden,

Roelof Pieter Koning
Gemeentesecretaris

Inge C.J. Nieuwenhuizen
Burgemeester